

Licencjonowanie doradców finansowych jest potrzebne?

W czasie deregulacji zamkniętych zawodów w Polsce pojawia się pytanie o sens i zasadność wprowadzania nowych regulacji i reglamentacji dostępu do zawodu doradcy finansowego. Narazie, dostęp do zawodu konsultanta finansowego jest wolny, a doradcy finansowi ani jako organizacje gospodarcze, ani jako pracownicy w nich zatrudnieni nie muszą spełniać żadnych minimalnych wymogów związanych z kapitałami, kompetencjami i wiedzą.

dr Krzysztof Waliszewski

– W większości europejskich krajów doradcy finansowi nie są objęci ani nadzorem finansowym, ani obowiązkowym systemem certyfikacji czy licencjonowania. Odstępstwem od tej zasady jest model brytyjski, w który doradcy finansowi znajdują się pod kuratelą krajowego organu nadzoru FSA (Financial Services Authority). Dlatego w Europie powstało wiele organizacji samorządów gospodarczych doradców finansowych, będących przejawem samoregulacji branży i prób tworzenia kodeksów

potencjami, działający na zlecenie klientów i przez nich wynagradzani za opracowanie całościowego planu finansowego i jego realizację. Pojawia się pytanie, czy potrzebne jest licencjonowanie doradców finansowych, a jeżeli tak, to jaki model licencjonowania powinien obowiązywać – licencjonowanie osób zajmujących się doradztwem czy spółek ich zatrudniających?

Kompetencja to podstawa
Działalność doradców finansowych obejmuje szereg czynności w obszarze zarządzania finansami osobistymi, tzw. planowania finansowego w zakresie inwestowania, kredytowania, ubezpieczeń i za-

Ewolucja zawodu doradcy finansowego

Rok	Wydarzenia
1969	Loren Dunton, uważany za ojca zawodu certyfikowanego planera finansowego, z 12 specjalistami branży finansowej utworzył w USA stowarzyszenie, które zajmowało się zasadami etyki doradców finansowych (Society for Financial Counselling Ethics)
1976	Pierwsze wzmianki dotyczące zawodu planera finansowego. Financial Planning Standards Board Ltd (FPSB Ltd) była pierwszą firmą, która szkoliła i zatrudniała planerów finansowych
1980	FPSB rozpoczęła ekspansję poza USA, udzielając pierwszych licencji na szkolenie, egzaminowanie i sporządzanie osobistych planów finansowych, m.in. w Australii i Europie Zachodniej
1996	Uniwersytet w Teksasie (USA) wprowadza do programu studiów zagadnienia związane z planowaniem finansów rodziny jako część studiów ekonomicznych
1999	W Belgii powstaje Europejska Federacja Doradców Finansowych i Pośredników Finansowych (The European Federation of Financial Advisers and Financial Intermediaries, FECIF), która jest zintegrowana pod względem misji i celów z podobnymi organizacjami z innych kontynentów
2000	Powstaje Europejska Federacja Doradców Finansowych (European Federation of Financial Professionals, EFFP) z siedzibą w Bad Homburg
2002	Powstaje Europejska Federacja Planowania Finansowego (European Federation of Planning Association, EFPA Europe) z siedzibą w Rotterdamie

Źródło: K. Waliszewski, Model certyfikacji i licencjonowania działalności doradców finansowych w Polsce na tle doświadczeń międzynarodowych w: B. Filipiak, J. Fila, System finansowy a rozwój gospodarczy. Szanse i zagrożenia, Difin, Warszawa 2012, s. 97.

tuczach finansowych, a także umiejętności interpersonalne.

Nie każdy może doradzać

Poza samoregulacją branży, przejawiającą się w tworzeniu różnych systemów kształcenia i poziomów do-

edukacji, zarówno samych doradców finansowych, jak i klientów w obszarze finansów osobistych – uświadczenie potrzeby zarządzania finansami osobistymi oraz angażowania w ten proces profesjonalistów – doradców finansowych. Poprzez wprowadzenie licencjonowania doradców finansowych przez KNF i objęcia ich zintegrowanym nadzorem finansowym, z jednej strony wzrosłaby jakość usług przez nich świadczonych oraz odpowiedzialność doradców za błędne rekomendacje, a z drugiej bezpieczeństwo rynku finansowego, którego rynek doradztwa finansowego jest częścią.

Autor jest pracownikiem Katedry Bankowości Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Napisał książki „Doradztwo finansowe w Polsce”, CedeWit, Warszawa 2010 oraz „Pośrednictwo kredytowe w Polsce”, CedeWit, Warszawa 2010

Zakres i cel badania due diligence

Proces due diligence wykorzystywany jest przez potencjalnych inwestorów zainteresowanych nabyciem przedsiębiorstwa. Choć jest to etap badawczy, ma bardzo duże znaczenie przy negocjacjach cenowych. Stara się pokazać błędy i nieprawidłowości w firmie.

dr Marcin Jałowiecki

– Niekiedy ujawnione zostają tak istotne ryzyka, że kupujący wycofuje się w ogóle z transakcji. Można więc powiedzieć, że prawidłowo przeprowadzony przegląd due diligence to polisa zabezpieczająca kupującego przed dokonaniem transakcji, której miałby potem żałować.

Obszar badań

W transakcjach gospodarczych procedura due diligence różni się w zależności od profilu przedsiębiorstwa, którego dotyczy – przy czym z jednakową skrupulatnością należy pozyskiwać wiedzę zarówno o samej firmie, jak i jej bliższym i dalszym otoczeniu oraz o całym sektorze. Wyróżnić należy kilka podstawowych obszarów, które należy poddać badaniu. Są to: kondycja finansowa, uwarunkowania prawne i podatkowe, aspekt operacyjno-zarządczy, zasoby ludzkie, w tym zarząd, ochrona środowiska oraz rynek i strategia. Procesy due diligence powierza się wyspecjalizowanym doradcom, którzy posiadają odpowiednie doświadczenie oraz zaplecze techniczne celem wydania opinii.

Najważniejsze obowiązki

Proces ten choć dokonywany przed dokonaniem transakcji

jest bardzo istotny dla inwestorów. Badane firmy niejednokrotnie obawiają się takiego procesu, gdyż stanowi on bardzo dobre źródło informacji o firmie, które może być wykorzystane przez konkurencję. Cele due diligence są ściśle połączone z charakterem danej transakcji i powinny być ustalone przez strony przeprowadzające badanie. Wyróżnia się najważniejsze zadania:

- weryfikacja celów inwestycyjnych – określenie, czy w świetle nowych informacji, pozyskanych w procesie due diligence, planowana strategia względem przejmowanego podmiotu jest nadal możliwa do przeprowadzenia;
- identyfikacja ryzyk towarzyszących transakcji, mapowanie, segmentacja i ocena wielkości rynku; rynkowe pozycjonowanie firmy, ocena aktualnej strategii rynkowej, dynamika branży oraz ocena działań konkurentów.

Złożoność postępowania

Proces due diligence w zależności od wielkości przedsiębiorstwa może trwać kilka miesięcy. Należy pamiętać, że proces ten wymaga dużego zaangażowania ze strony badanej firmy. Koszt przeprowadzenia procesu jest trudny do oceny. Zależy od wielkości i skomplikowania przeprowadzanego badania – może wynieść od kilku tysięcy złotych do kilku milionów.

Autor jest dyrektorem generalnym w JJM Polska Spółka z Spółka Komandytowa

Dane charakteryzujące europejski rynek pośredników i doradców finansowych

Kraj	Liczba pośredników i doradców finansowych (w tys.)	Struktura pośredników i doradców finansowych (w proc.)				Udział doradców i pośredników finansowych w rynku finansowym
		Agenci	Multiagenci	Brokerzy	Doradcy	
Niemcy	300	65	25	8	2	36
Czechy	30	20	70	7	3	20
Wielka Brytania	45	50	35	10	5	56
Włochy	35	10	75	10	5	34
Austria	35	50	35	9	1	b.d.
Hiszpania	20	50	35	9	1	30
Szwajcaria	10	30	40	20	10	20
Belgia	9	40	30	25	5	b.d.
Francja	3	40	35	20	5	b.d.
Luksemburg	3	10	40	30	20	b.d.
Grecja	3	60	30	9	1	b.d.
Kraje bałtyckie	3	60	30	9	1	b.d.
Holandia	3	20	40	30	10	51
Polska	3	60	30	9	1	25
Kraje skandynawskie	3	50	30	10	10	35
Inne kraje	30	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Razem	535	-	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie FECIF White Book 2009

dobrych praktyk oraz dobrowolnych systemów licencjonowania i edukacji doradców finansowych.

Na europejskim rynku pośredników i doradców finansowych w większości krajów dominują agenci, multiagenci i brokerzy, będący sprzedawcami usług konkretnych instytucji finansowych, czyli pośrednikami finansowymi. Najmniejszą część stanowią planerzy finansowi (financial planners), charakteryzujący się największą wiedzą i kom-

bezpieczenia na starość. Aby odpowiedzialnie świadczyć usługi w tych obszarach, należy posiadać rozległą wiedzę z zakresu ekonomii, finansów, rynków finansowych i bankowości, ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów finansowych oferowanych przez różnych graczy rynkowych w tym banki, towarzystwa ubezpieczeń, towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Ponadto doradcy finansowi powinni posiadać bogate doświadczenie w pracy w insty-

browolnej certyfikacji doradców finansowych (np. EFFP, EFPA), drugą drogą wydaje się regulacja działalności doradców przejawiająca się w licencjonowaniu i certyfikacji, co oznacza zamknięcie dostępu do zawodu doradcy finansowego, a dopuszczenie do jego wykonywania osób z odpowiednią wiedzą, wykształceniem, doświadczeniem i kompetencjami. Ponadto trzecim filarem budowania zaufania do zawodu doradców finansowych jest

Dorota Lulkiewicz Dyrektor ds. Produktów Inwestycyjnych i Ubezpieczeniowych Doradcy24 SA

Akademia Finansowa D24 jest nowym projektem spółki Doradcy 24, mającym na celu szeroko pojętą edukację z zakresu finansów, zarządzania budżetem, ubezpieczeń i inwestycji. Zauważyliśmy, zwłaszcza w świetle niepokojących wydarzeń na polskim rynku finansowym, ogromne zapotrzebowanie na wiedzę właśnie w dziedzinie finansów. Dlatego też powstał projekt zwany Akademią Finansową D24, którego zadaniem jest przeprowadzanie cyklu bezpłatnych seminariów. Każdemu uczestnikowi, w jasny i prosty sposób są przedstawiane niuanse związane z umowami, poszczególnymi paragrafami w Ogólnych Warunkach Ubezpieczeń lub zwykłymi kruczkami prawnymi. Dodatkowo uczestnicy zdobywają podstawową wiedzę dotyczącą skutecznego spo-

sobu gospodarowania pieniędzmi. Każdy uczestnik seminarium ma szansę na indywidualne konsultacje z Doradcą. Akademia Finansowa odbyła się do tej pory w takich miastach, jak: Warszawa, Poznań, Bydgoszcz, Piła, Gdynia. Najbliższe seminarium będzie miało miejsce 11 grudnia w Warszawie. W tej chwili planujemy już kolejne spotkania na I kwartał 2013 roku. Mamy nadzieję, że te działania wzbudzą u Klientów poczucie bezpieczeństwa, odnowią zaufanie do firm finansowych i pomogą w zrozumieniu mechanizmów wykorzystywanych przy zawieraniu umów finansowych. Seminaaria prowadzone są przez wysoko wykwalifikowanych Doradców naszej Spółki, którzy po zakończeniu takich spotkań zawsze służą także indywidualną pomocą, doradztwem i wskazówkami. Warto dodać, że firma Doradcy24 SA znajduje się w gronie Konfederacji Przedsiębiorstw Finansowych akceptujących zobowiązania, wynikające z przyjętych Zasad Dobrych Praktyk.